

Natječaj za dizajn vizualnog identiteta Grada Vodnjana

Projektni zadatak

Uvod

Grad Vodnjan zauzima površinu od 105,6 km², ima 6.441 stanovnika i obuhvaća 3 statistička naselja, Vodnjan, Galižanu i Peroj, sastavljena od 44 izdvojena dijela naselja. Među njima se ističu Gajana, Barbariga (turističko naselje), Mandriol, Guran, Krnjaloža, Batvači, Mednjan i Fondole.

Područje Grada Vodnjana ('Vodnjanština') odlikuje zajedništvo urbanog i ruralnog, dvojezičnost (službeni su hrvatski i talijanski jezik) i multikulturalnost. Talijansko stanovništvo samog mjesta Vodnjana tradicionalno se naziva 'Bumbarima', no taj se naziv ne koristi za talijansko stanovništvo u Galižani i drugdje na području Grada. U Peroju se nalazi crnogorska zajednica koja potječe od doseljenika pristiglih u Istru sredinom 17. stoljeća. Nakon II. svjetskog rata i odlaska velikog dijela talijanskog stanovništva na područje Vodnjana doseljava stanovništvo iz okolice, a kasnije i s područja čitave bivše Jugoslavije. Od 80-tih godina 20. stoljeća naovamo na područje Vodnjana doseljava romsko stanovništvo.

Grad Vodnjan tradicionalno pripada tzv. 'Crvenoj Istri' - prema karakterističnoj boji poroznog krškog tla - crljenice. S obzirom na vrstu tla Istra se dijeli na 'Bijelu', 'Sivu' i 'Crvenu' - bijela je oko planinskih vrhova, siva je plodna zemlja u unutrašnjosti dok je crvena Istra u obalnom pojasu. Turistička klasifikacija međutim tradicionalno poznaje 'Plavu' i 'Zelenu' Istru - kao i novi vizualni identitet usvojen na nivou Istarske županije (slogan: Zeleni Mediteran) i tradicionalni identitet Turističke zajednice u kojem se crvena Istra nalazi na razmeđu zelenog i plavog - unutrašnjosti i obale.

Dan Grada se u čast Sv. Lovre / San Lorenza obilježava 10. kolovoza već tradicionalnim 'Palenta cupom'. Među najpoznatijim manifestacijama koje se tijekom godine događaju u Vodnjanštini su Vodnjansko ljeto, u Vodnjanu - Sv. Blaž, Bumbarska fešta, Dani mladog maslinovog ulja, Međunarodni festival folkloru LORON, Ex tempore i svake prve subote u mjesecu tradicionalni sajam, u Galižani - Sv. Petar, Galižanska noć, Fešta od puži, a u Peroju - Perojska fešta i Sv. Spiridon.

Područje je tradicionalno obilježeno maslinarstvom i vinogradarstvom, pri čemu komparativnu prednost u poljoprivredi čine ljudi sa znanjem (rastući broj istaknutih maslinara i vinara s područja Vodnjanštine). Cijeli je kraj, s naglaskom na obalni pojas, bogat arheološkim nalazištima. Vodnjansko je područje bogato suhozidima i kašunima (tal. casita), paleomediteranskim poljskim kamenim skloništima kružnog tlocrta koja su karakteristična i za druge dijelove južne Istre, ali ih se najviše nalazi u Vodnjanštini (aktualni znak Turističke zajednice grada Vodnjana prikazuje kašun).

Uz istarsku narodnu nošnju, Vodnjanština je specifična po nošnji Talijana iz Vodnjana ('Bumbara') i Galižane te Crnogoraca iz Peroja. Vodnjan i Galižana još uvijek ističu simbole svog folkloru, upravo kao i Peroj koji ih hrabro (re)interpretira uvodeći nove crnogorske folklorne elemente. Istovremeno, Galižana je poduzetnička zona u izgradnji, kao i zona Tison kraj Vodnjana, zamišljena kao najveći istarski poslovni park.

Crkva sv. Blaža, vodnjanska župna crkva, jedna je od najvećih istarskih crkava s karakterističnim najvišim istarskim zvonikom s kojeg se pruža lijep pogled na Brijune. U crkvi je smještena Zbirka sakralne umjetnosti čiji najpoznatiji dio čine neraspadnuta tijela svetaca i rijetka zbirka relikvijara. Osim župne crkve posvećene sv. Roku, u Galižani se ističe i sv. Just, dok se u Peroju uz pravoslavnu crkvu sv. Spiridona nalazi jedna od najstarijih istarskih crkava, crkva sv. Stjepana. Treba posebno spomenuti i crkvu sv. Foške u blizini Batvača koja je tijekom stoljeća bila odredište hodočasnika.

Područje je bogato i zanimljivim svjetovnim građevinama (sačuvani su čitavi blokovi gotičkih i renesansnih stambenih zgrada) poput palače Bettica u Vodnjanu. U njoj je nekad bila smještena muzejska zbirka čija se obnova planira u bliskoj budućnosti. Time će palača Bettica postati ishodište za otkrivanje Vodnjanštine.

Od velikog je značaja i kultivirani krajolik s tradicijom dužom od 2000 godina. Današnja podjela ruralnog prostora organizirana je slično kao u razdoblju antičke centurijacije odnosno u novije vrijeme gusto raspoređenih stancija. To je najočitije na prostoru Barbarige gdje uz položaj luksuzne antičke rezidencijalne vile ('peristilna vila') postoji velika antička uljara, kao i Stancija Barbariga s poljoprivrednim okolišem nastala u 19. stoljeću na do danas sačuvanoj poziciji antičkih maslinika i vinograda.

Treba imati na umu vezu Vodnjanštine s Brijunima, kao i bogato podmorje s hidroarheološkim lokalitetima.

Danas je Grad Vodnjan suočen s problemom nedostatno razvijenih ustanova u kulturi i gradskih funkcija te problemom neujednačenog gospodarskog razvoja prostora općine. Grad Vodnjan je 2007. godine, vodeći se kvalitetom života kao konačnim ciljem, pristupio razradi strategije razvoja. U temeljima utvrđenih pravaca razvoja nalazi se očuvana i raznolika kulturna baština nastala kao rezultat bogate povijesti na ovom prostoru. Sustavnom i planskom valorizacijom kulturne baštine se može stvoriti kulturni i turistički brand Grada koji jamči očuvanje njegovih kulturnih specifičnosti i istarskog identiteta.

Društveno ekonomske prilike rezultirale su stagnacijom gospodarstva na području Grada Vodnjana do unatrag nekoliko godina. Postupno oživljavanje gospodarstva počinje s 21. stoljećem kada se postojeću prirodnu i kulturnu baštinu počinje razmatrati kao komparativnu prednost koju treba valorizirati, a ljudske resurse sa svojim kompetencijama, znanjima i kulturom rada, počinje shvaćati kao ključ razvoja Grada. Kao najznačajnije gospodarske djelatnosti ističu se poljoprivreda, graditeljstvo, turizam i trgovina, a nositelji gospodarske aktivnosti su mali i srednji poduzetnici.

Svrha natječaja

Grad Vodnjan usvojio je 2007. godine 'Strategiju razvoja grada Vodnjana 2007. - 2012.', koja detaljno analizira razvojne potencijale Vodnjanštine na temelju aktualne situacije u kojoj se trenutno nalaze okoliš i prostor, komunalna infrastruktura, gospodarstvo, obrazovanje, kultura, sport i ostale društvene djelatnosti i javne funkcije.

Dokument postavlja viziju razvoja Grada i strateške ciljeve u skladu s definiranim vizijom razvoja Istarske županije kao moderne, otvorene i gospodarski konkurentne regije s prepoznatljivom kulturnom i prirodnom baštinom, visokim društvenim standardom u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja te prepoznatljivim identitetom.

Strateški razvojni ciljevi Grada Vodnjana uključuju razvoj poljoprivrede, turizma, malog i srednjeg poduzetništva te stvaranje preduvjeta za ulaganje u gospodarstvo, izgradnju komunalne infrastrukture i povećanje društvenog standarda.

Navedeni procesi podrazumijevaju potrebu za kvalitetnom prezentacijom Grada na svim nivoima sa svrhom stvaranja jasne, prepoznatljive i privlačne slike o Vodnjanštini kao prostoru za život, rad i ulaganje, ali i učenje, zabavu i posjet.

U tu svrhu, a kao osnovu cjelovitog imidža i platformu za promociju Grada, potrebno je usvojiti grafičke standarde vizualnog identiteta i dosljedno ulagati u njihovu implementaciju i razvoj.

Grad Vodnjan i Udruga/Associazione 'Kontrada' uz financijsko pokroviteljstvo Grada Vodnjana odlučili su raspisati javno pozivni 'Natječaj za dizajn vizualnog identiteta Grada Vodnjana' u suradnji s Hrvatskim dizajnerskim društvom, kako bi osigurali profesionalnu pomoć u dobivanju kvalitetnog, visoko komunikativnog, stručno projektiranog sustava vizualnog identiteta.

Aktualni vizualni identitet Vodnjanštine

Povijesni grb Grada Vodnjana čine bijeli štit podijeljen crvenim križem na četiri približno jednaka dijela i zlatna 'gradska kruna' koja slobodno lebdi iznad štita. Uz donji rub štita izvijene su dvije grančice vezane nebesko plavom vrpcom - jedna je grančica masline, a druga hrasta. U jednostavnoj varijanti grb se svodi na bijeli štit sa crvenim križem. Zastava Vodnjana je žute boje s jednostavnim grbom na sredini. Ceremonijalna zastava je okomite orijentacije s punom verzijom grba.

Grbovi Galižane i Peroja nastali su u kasnijim razdobljima i nikada nisu imali administrativni značaj. Grb Galižane čine šiljasti štit. Na njemu je prikazan pijetao na crvenom polju (donja četvrtina štita) koji gleda lijevo, a iza njega je (gornje tri četvrtine štita) plava pozadina. Grb Peroja je šiljasti crveni štit na kojem se nalazi bijeli pravoslavni križ.

Ova tradicijska obilježja definirana su s heraldičkog stanovišta i usvojena gradskim statutom (vodnjanski grbi i zastava). Ona ne rješavaju potrebu za vizualnim identitetom koji bi na razini Grada funkcionirao u brojnim primjenama i kompleksnom kontekstu Vodnjanštine. Međutim, uz druge simbole, trebaju informirati i pružiti istraživački temelj za promišljanje suvremenog sustava

01

02

03

vizualnog identiteta Vodnjanštine. Dok su na povijesnom grbu i zastavu Vodnjana zastupljene crvena i žuta kao primarne boje visokog kontrasta, u vizualnim identitetima lokalnih institucija i gospodarskih subjekata češće su zastupljene zelena i plava, što na praktičnoj pojavnoj razini izjednačava identitet Vodnjanštine s regionalnim vizualnim identitetom Istarske županije.

Tema natječaja

Prilikom projektiranja vizualnog identiteta treba slijediti elemente strategije razvoja vizualnog identiteta Grada Vodnjana proizašle iz 'Strategije razvoja grada Vodnjana 2007. - 2012.'.

Vodnjan je grad burne povijesti tijekom koje je integrirao različite identitete u temelje rasta vlastite kulture i višeslojnog identiteta. Njegov je razvoj i danas u uskoj vezi s procesom suradnje i suživota njegovog stanovništva. Vizualni identitet trebao bi biti kulturni element kohezije, a razvoj i dosljedna implementacija sustava vizualnog identiteta treba doprinijeti prepoznatljivosti gospodarskih proizvoda i usluga, razvoju funkcija i ustanova karakterističnih za urbano središte, kao i uključivanju kulturnog sektora u turistički proizvod destinacije u svrhu aktualiziranja potencijala za kulturni turizam.

Vizualni identitet koji će podržati ove razvojne pravce treba biti koncepcijski autentičan i kvalitetno razrađen u svim segmentima:

- primjenjiv u urbanom, suburbanom i ruralnom kontekstu i okruženju
- primjenjiv u različitim tradicionalnim i suvremenim materijalima
- primjenjiv u označavanju prostora i (svjetovnih i sakralnih) spomenika kulture*
- razumljiv heterogenoj ciljnoj skupini (mještani, turisti, djeca) i
- prepoznatljiv unutar istarskog identiteta

Preporuča se napraviti kvalitetnu analizu postojećeg stanja i argumentirati kreativna rješenja. Sustav vizualnog identiteta ne mora se nužno graditi od konvencionalnih elemenata vizualnog identiteta kao što su znak i logotip, sve dok natječajno djelo ispunjava uvjete projektnog zadatka te jasno definira vizualnu jedinstvenost i prepoznatljivost.

Sadržaj natječajnog rada

Natječajni rad treba sadržavati sljedeće osnovne elemente vizualnog identiteta:

- znak i/ili logotip - osnovne standarde i odnose
- sustav karakterističnih boja
- definiciju karakterističnog pisma
- koncept (kratak i jasan opis rješenja) - najviše 1 kartica teksta

Osim prezentacije osnovnih elemenata vizualnog identiteta natječajni radovi trebaju prezentirati i prijedlog kratkog dvojezičnog slogana te praktičnu primjenu elemenata vizualnog identiteta i slogana u najmanje 10 primjena. Obavezne primjene su osnovne tiskanice (listovni papir, omotnica, posjetnica), zastava, aplikacija na web stranicu, i ploča na administrativnoj zgradi i spomeniku kulture. Natjecatelji po izboru mogu predložiti i idejna rješenja oznake geografskog porijekla (za maslinovo ulje ili vino), primjer aplikacije na plakatu i turističkoj brošuri, kao i primjer idejnog rješenja signalizacije.

Obavezan je primjer obilježavanja pročelja jedne od poznatih vodnjanskih građevina (crkva i zvonik župne crkve sv. Blaža u Vodnjanu, crkva sv. Spiridona u Peroju, crkva sv. Roka u Galižani, uljara u Vodnjanu, palača Bettica u Vodnjanu) ili primjer obilježavanja itinerara kažuna i suhozida Vodnjanštine odnosno antičkog itinerara arheoloških lokaliteta Vodnjanštine. Standardi vizualnog identiteta trebaju predviđeti dvojezičnost u svim aplikacijama.

* Konzervatorski uvjeti

1. Natpisne ploče mogu biti istaknute na spomeniku ili u njegovoj neposrednoj blizini.
2. Za izradu natpisnih ploča dozvoljeno je korištenje tradicionalnih (metalna ploča) i suvremenih materijala (pleksiglas ili sličan lagani materijal).
3. Veličina natpisnih ploča treba biti jedinstvena i predviđena standardima vizualnog identiteta. Format treba biti položen, a može varirati od veličine A5 do (iznimno) A4.
4. Izgled natpisnih ploča treba biti jedinstven uz mogućnost modifikacija zbog specifičnosti spomenika (svjetovni, crkveni, itinerer itd.) ili područja (Vodnjan, Galižana, Peroj itd.). Modifikacije trebaju biti predviđene standardima vizualnog identiteta.
5. Tekst na natpisnim pločama treba biti napisan na dva jezika (hrvatski i talijanski), a isticanje informacija na drugim jezicima predviđa se u pratećem tiskanom materijalu.
6. Osim znakova i / ili logotipa ploče trebaju sadržavati minimalne tekstualne informacije: naziv, dataciju, stilsko određenje i dodatne informacije, ali bez deskripcije. Pružanje detaljnijih / opisnih podataka predviđa se u pratećem tiskanom materijalu, dostupnom na samoj lokaciji i drugdje na javnim mjestima.